

opusdei.org

Interviu su teisininku: Ką reiškia, kad Opus Dei yra asmeninė prelatūra?

25-ųjų Opus Dei paskelbimo
asmenine prelatūra metinių
proga prof. Karlosas Chosė
Erasuris (José Carlos Errázuriz)
atsakė į keletą klausimų.

2009-04-27

Karlosas Chosė Erasuris (José Carlos Errázuriz) Mackenna Popiežiškajame

*Šventojo Kryžiaus universitete dėsto
bažnytinę teisę. Be to, jis Tikėjimo
Doktrinos Kongregacijos
konsultantas, Kulto ir Sakramentų
disciplinos kongregacijos
konsultantas ir Popiežiškosios
įstatyminių tekstų tarybos narys. Be
kitų knygų, yra parašęs „Il diritto e la
giustizia nella Chiesa“ („Teisė ir
teisingumas Bažnyčioje“), kurią
išleido „Guiffre Editori“ leidykla.*

Kas yra asmeninė prelatūra?

Asmeninė prelatūra yra Katalikų
Bažnyčios dalis, kurią sudaro grupė
tikinčiųjų ir kuri turi savo
hierarchinę struktūrą: jos galva ir
vientisumo priežastis yra prelatas, ir
kunigai ir diakonai su juo
bendradarbiauja. Asmeninės
prelatūros specifiška – prisidėti prie
vyskupijų, kurioms priklauso
asmeninės prelatūros tikintieji,
veiklos skleidžiant krikščioniškąją

gyvenimą ir Bažnyčios evangelizaciją..

Ši vyskupijų darbą papildanti asmeninių prelatūrų veikla tarnauja įvairiems tikslams, bet visada turimas omeny dvasinis tikinčiųjų tobulėjimas. Pavyzdžiui, sumanius skatinti aktyvesnę emigrantų veiklą bažnytiniame gyvenime, galima sukurti prelatūrą, kurios dvasininkija būtų pasirengusi patenkinti jų poreikius. Arba, kaip Opus Dei atveju, bažnytinis vienetas, gimęs iš charizmos (tai yra iš Dievo dovanos Bažnyčiai) ir pats savaime turįs asmeninei prelatūrai būdingas savybes.

Kaip įkuriama asmeninė prelatūra?

Asmeninę prelatūrą, pasitarusi su suinteresuotomis Vyskupų konferencijomis, siekdama uoliau tarnauti tikintiesiems, nusprendžia įsteigti pati Bažnyčia, atstovaujama

Popiežiaus. Žinoma, sprendimas priimamas esant sudėtinėms asmeninės prelatūros dalims: tikinčiųjų bendrija, vadovaujama Prelato, jam padedanti dvasininkija ir specifinė dvasinė misija.

Nuo kada Bažnyčioje veikia asmeninės prelatūros?

Nors anksčiau ir būta panašių asmeninio tipo hierarchinių struktūrų precedentų (tarkim, kariuomenės ordinariatai), asmeninės prelatūros buvo Antrojo Vatikano Susirinkimo apaštališko postūmio vaisius, kuris vėliau buvo įtrauktas į Bažnytinės Teisės kodeksą. Pirmąja asmenine prelatūra Jono Pauliaus II Apaštališkąja Konstitucija *Ut sit* 1982 m. lapkričio 28 d. buvo paskelbta Opus Dei prelatūra.

Kiek šiuo metu yra asmeninių prelatūrų? Kodėl nėra daugiau?

Šiuo metu yra tik viena – Opus Dei prelatūra. Faktą, kad iki šiol jų nesukurta daugiau, galima paaiškinti tuo, jog pačios asmeninės prelatūros kol kas yra naujovė; jos turi užtikrinti bažnytinį solidumą ir darniai įsilieti į vyskupijų, kuriose dirba, veiklą. Yra ir kitų bažnytinių jurisdikcijų, pavyzdžiui, kariuomenės ordinariatai, kurios yra to paties pobūdžio, tai yra asmeninės ir papildančios vyskupijų veiklą.

Kuo panašios ir kuo skiriasi asmeninės prelatūros nuo vyskupijų, religinių ordinų ir judėjimų?

Pravartu turėti omeny, kad visi bet kurio pobūdžio bažnytiniai vienetai gyvena tą patį vienintelės Bažnyčios gyvenimą ir siekia to paties tikslo. Tad visi yra pakviesti gyventi vienoje bažnytinėje bendrijoje ir bendradarbiauti darnai tarpusavyje.

Tiek asmeninės prelatūros, tiek vyskupijos yra hierarchinės prigimties tikinčiųjų bendrijos. Vyskupijos yra dalinės Bažnyčios, apimančios visus tikinčiuosius tam tikroje teritorijoje. Asmeninės prelatūros gyvuoja ir veikia vienoje ar keliose vyskupijose, su kuriomis bendradarbiaudamos vykdo pasirinktą dvasinę misiją, taip papildydamos vyskupijos misiją.

Bažnyčioje tikintieji gali įkurti asociatyvines bendrijas, kurios, nebūdamos hierarchinio pobūdžio kaip vyskupijos ar asmeninės prelatūros, vykdo bažnytinę tam tikro pobūdžio veiklą. Kai kurios, tarkim, tikinčiųjų brolijos ar labdaros bendrijos, nereikalauja ypatingo savo narių pašaukimo. Tačiau stojant į kitas reikia jausti atitinkamą tos charizmos pašaukimą. Ordinai ir religinės kongregacijos suburia tikinčiuosius, kurie, vedami tam tikros charizmos, savo

asmeniniu gyvenimu ir apaštalavimu visuomenėje oficialiai skelbia Evangelijos radikalumą.

Judėjimai yra charizmatinio pobūdžio asociatyviniai vienetai, apimantys visokio pobūdžio tikinčiuosius, ypač pasauliečius, kuriuos tarpusavyje sieja iš jų charizmos kylanti brolybė ir apaštališka veikla.

Kas buvo Opus Dei prieš tapdama asmenine prelatūra? Kuo skiriasi jos 1950-ųjų statutas nuo dabartinių?

Nuo pat įkūrimo 1928 m. spalio 2 d. savo veiklą dar tik pradedančios Opus Dei, esmė buvo tokia pati, kokia ir šiandien, jai išsiplėtus: ji – Bažnyčios dalis, kurią sudaro tikintieji, turinti hierarchinę struktūrą. Jos galva pirmiausia buvo jos įkūrėjas kunigas šv. Josemaria Escriva de Balagueras. Anais laikais šis visuotinės Bažnyčios vienetas dar

nebuvo jos pripažintas, o ji hierarchine struktūra turėjo paversti Šventasis Sostas. Šis procesas užtruko ilgai, nes bažnytiniam gyvenime toks reiškiny buvo naujas.

Prieš tapdama asmenine prelatūra, kuri iš esmės atspindi Opus Dei pobūdį, ši organizacija buvo patvirtinta kaip pasaulietinis institutas; šiuo sprendimu pripažįstama, kad visi tikintieji, dvasininkai ir pasauliečiai, priklausę tam pačiam bažnytiniam vienetui, o jam vadovaujančiam kunigui buvo suteikti tam tikri įgaliojimai. 1950 m. Opus Dei esmę tiksliai apibrėžė jos statutas, tačiau turėdami atitikti pasaulietinių institutų reikalavimus, visgi turėjo bruožų, kurie nesiderino su pasaulietine Opus Dei charizmai būdinga dvasia. Jai tapus prelatūra, šie jos statuto elementai išnyko.

Ar tapusi asmenine prelatūra Opus Dei įgavo didesnę autonomiją? Ar

galima sakyti, kad Bažnyčioje Opus Dei yra savotiška atskira bažnyčia?

Nė viena Bažnyčios dalis nėra „bažnyčia Bažnyčioje“, kaip tik priešingai: kiekviena dalis pačioje Bažnyčioje skatina bendruomeninius ryšius. Opus Dei tikintieji yra ir jaučiasi visuotinės Bažnyčios bei savo vyskupijų nariais ir šių gyvenime dalyvauja kaip ir kiti tikintieji. Be to, reikia turėti omeny, kad ši prelatūra, skirtingai nei kitos, neatlieka tam tikrų eilinių pastoracinių darbų (krikšto, sutvirtinimo, santuokos, laidotuvių ir kt.), tačiau ypatingą dėmesį skiria dvasiniam savo tikinčiųjų ir visų, dalyvaujančių jos apaštališkoje veikloje (dvasiniuose susitikimuose ir rekolekcijose, teologijos kursuose, asmeniniame dvasiniame vadovavime), formavimuisi.

Įstatymais paremta Opus Dei autonomija vykdyti savo bažnytinę

misiją, kaip ir visų tikinčiųjų bei kiekvieno bažnytinio vieneto autonomija, visada yra autonomija, veikianti išvien su Visuotine Bažnyčia, Romos Popiežiumi, vietinėmis Bažnyčiomis ir vyskupijų vyskupais. Šia prasme Opus Dei, būdama prelatūra, turi Bažnyčios hierarchinėms struktūroms (kurios galva yra asmuo, turintis vyskupinių galių) būdingą autonomiją, kuri skiriasi nuo asociatyvinės struktūros vienetų autonomijos.

Kokia yra Opus Dei prelatūros misija? Kuo ši misija skiriasi nuo kitų Bažnyčios vienetų?

Opus Dei prelatūros misija yra ta pati išganingoji visos Bažnyčios veikla, vykdoma remiantis ypatinga charizma siekti šventumo ir apaštalauti profesiniam darbe ir, apskritai, kasdienybėje. Šia charizma ir misija, kaip ir kiekviena charizma, kyla iš Dievo dovanos, pirmiausia

Šventajam. Josemarijai, vėliau jo dvasiniams sūnums ir dukterims bei visiems daugiau ar mažiau dalyvaujantiems charizmoje. Dėl Opus Dei charizmos atsirado prelatūra ne šiaip paprastu sprendimu, siekiant naudos; prelatūra kilo iš tokios charizmos, kuri neišvengiamai privalėjo įgauti hierarchinę struktūrą turinčios tikinčiųjų bendrijos pavidalą.

Kaip valdoma Opus Dei prelatūra? Kas jai vadovauja?

Kaip ir visų prelatūrų, Opus Dei prelatūros valdžia priklauso prelatui ir jo vikarams. Įvairiais lygmenimis prelatui padeda tarybos, kurių narių dauguma yra pasauliečiai, tiek vyrai, tiek moterys. Be to, tikinčiųjų pasauliečių tiesioginis įnašas į organizacinę ir Opus Dei formacijos veiklą yra svarus.

Kaip finansuojama Opus Dei?

Opus Dei prelatūra, kaip ir vyskupijos ar kitos prelatūros, lėšų gauna daugiausiai iš jos pačios tikinčiųjų paramų ir kitų žmonių, kurie finansiškai remia jos misiją. Apaštališkos prelatūros iniciatyvos švietimo, sveikatos, socialinės paramos ir kitose srityse – kuriose prelatūra yra atsakinga tik už jų krikščionišką įkvėpimą – lėšų savo veiklai gauna kaip ir kitos to paties pobūdžio institucijos visose šalyse.

Kam pavaldus Opus Dei prelatas? Kas jį skiria?

Opus Dei prelatas ir visa prelatūra, kaip ir visi ekleziastiniai padaliniai, pavaldūs Šventajam Sostui, tai yra Romos Popiežiui ir organui, atsakingam už vyskupijas ir prelatūras – Vyskupų Kongregacijai.

Opus Dei prelatą skiria Popiežius; statutas numato, kad pasiūlyti Popiežiui tinkamiausią kunigą būti prelatu daro kai kurie prelatūros

tikintieji. Paskui Romos Popiežius gali pašaukti prelatą išventinti į vyskopus; tas nėra būtina, tačiau ypač derinasi su jo hierarchine ganytojo misija. Į vyskopus buvo išventinti ir du pirmieji prelatai, mons. Alvaro del Portillo ir mons. Javieras Echevarria.

Prelatūrai priklauso tik kunigai ar ir pasauliečiai?

Prelatūrai vienodai priklauso tiek vieni, tiek kiti; joje, kaip ir visoje Bažnyčioje bei kiekvienoje jos dalyje, vienodai gerbiamas visų tikinčiųjų orumas ir krikščioniškoji misija, ir tuo pačiu pripažįstamas esminis tikinčiųjų skirtumas dėl kunigystės sakramento. Šiuo skirtumu pagrįstas organinis bendradarbiavimas tarp kunigų ir pasauliečių vykdamas Bažnyčios misiją. Prelatūra kaip vien dvasininkų bendrija prieštarautų tiek Opus Dei, tiek visų prelatūrų prigimčiai. Pagal šį supratimą

prelatūros būtų dvasininkų bendrijos, neabejotinai svarbios Bažnyčios gyvenime, tačiau iš esmės visiškai kitokio, vien dvasininkijos ir asociacinio pobūdžio.

Kita vertus Opus Dei organizacija apima ir dvasininkų bendriją – Šventojo Kryžiaus kunigų bendriją, kuri yra neatskiriama prelatūros dalis. Šventojo Kryžiaus kunigų bendrija rūpinasi vien dvasiniu savo narių gyvenimu, o ne ganytojišku darbu, kurį, kad ir priklausydami bendrijai, jie vykdo kaip vykde. Šią bendriją sudaro prelatūros ir kiti vyskupijų kunigai, jaučiantys Opus Dei pašaukimą į šventumą ir siekiantys tobulinti savo pašaukimą į kunigystę. Jie vyskupijoje nesudaro atskiros grupės, bet stengiasi, kad jų tarnystė vyskupijoje, taigi ir tarnystė Bažnyčiai būtų dar vaisingesnė; jie atsidavę visa širdimi paklūsta vyskupijos vyskupo valdžiai, vienintelei ekleziastinei valdžiai,

kuriai yra pavaldūs brolybėje su kitais kunigais.

Kuo skiriasi paprastas praktikuojantis katalikas nuo Opus Dei tikinčiojo?

Niekuo, nes Opus Dei tikintysis yra paprastas krikščionis, pajutęs ypatingą krikščioniškąjį pašaukimą tapti dvasinės šeimos nariu, stengtis būti geresniu krikščionimi ir padėti vykdyti Bažnyčios misiją. Šis pašaukimas jo neišskiria iš kitų žmonių, nes nereikia, kad jo gyvenimas virsta sekimo Kristaus pėdomis bažnytiniu ženklu, kas būdinga vienuoliams.

Pasaulietiškumas yra esminis dalykas visiems Opus Dei tikintiesiems, taip pat ir tiems, kurie pašaukti laikytis celibato. Žinoma, jei „paprastas katalikas“ reiškia kataliką, kuris savo gyvenime nėra itin atsidavęs Viešpačiui ir Bažnyčiai, Opus Dei tikintieji visomis jėgomis

stengiasi tokiais nebūti: maža to, jie žino, kad Kristaus mokiniai turi besąlygiškai Juo sekti, gyvendami taip, kaip kartais gali atrodyti keista tiems, kurie nesugeba pažvelgti iš grynai krikščioniškos perspektyvos.

Kodėl norint tapti prelatūros nariu, reikia jausti ypatingą pašaukimą?

Ypatingas pašaukimas nėra būtina asmeninių prelatūrų sąlyga, nes jos gali gimti labai skirtingomis aplinkybėmis, paprastai susijusiomis su visuomeniniais tikinčiųjų ryšiais.

Tačiau kartais reikia jausti ir ypatingą pašaukimą, nes jo reikalauja pats dvasinis vienetas, kaip Opus Dei atveju. Bažnyčia pripažįsta ir pritaria viskam, kas kyla iš Šventosios Dvasios, o be to visa Opus Dei prelatūra negalėtų gyvuoti.

Kam įsipareigoja žmogus tapdamas Opus Dei nariu?

Tapimas Opus Dei nariu yra ypač susijęs su asmeniniu šio žmogaus krikščionišku pasaulimu. Tapęs nariu, šis asmuo įsipareigoja pilnai gyventi pagal savo krikščionišką pasaulimą, kuris apima vien tik dvasinį asmens gyvenimą, o ne laikinus dalykus. Jis įsipareigoja atlikti su dvasiniu gyvenimu ir ugdymo susijusią veiklą, aktyviai dalyvauti apaštališkoje prelatūros veikloje. Tikintysis yra laisvas pasukti vienu ar kitu keliu, nes įsipareigojimas prelatūrai yra visiškai suderinamas su tikinčiojo pareigomis visuotinei ir vietinei Bažnyčiai ir su kitomis pareigomis, kurias savo noru yra prisiėmęs. Priklausymas Opus Dei šiam asmeniui kaip tik ir padeda suderinti kasdienius įsipareigojimus tiek Bažnyčiai, tiek visuomenei.

Kai kuriems tikintiesiems įsipareigojimas apima ir apaštališkąjį

celibatą ir tarnystę apaštališkoje prelatūros veikloje.

Kokie Opus Dei santykiai su vyskupija kaip institucija? Ar vykdydama ganytojišką veiklą prelatūra veikia išvien ir su kitomis dvasinėmis institucijomis?

Prelatūros gyvenimas kaip gyvas organizmas įeina į kiekvienos vyskupijos veiklą, todėl prelatūra nuolat turi santykių su vyskupija ir jos vyskupu. Be to, norint pradėti prelatūros veiklą vyskupijoje ar atidaryti naujus prelatūros centrus, būtinas oficialus vyskupo sutikimas. Tačiau svarbiausi yra nuolatiniai ryšiai, kurie padeda harmoningai dirbti vyskupijos gyvenime vykdant pastoracinius vyskupo tikslus.

Opus Dei prelatūra su meile žiūri į visas vyskupijoje dirbančias bažnytines organizacijas. Dalyvavimas vyskupijos gyvenime kiekvienam šių dvasiškai

autonomiškų vienetų nuolat suteikia daugybę progų bendrauti ir bendradarbiauti. Pravartu turėti omeny, kad Opus Dei nėra atskira grupė vyskupijoje ir neveikia kaip atskira bendrija, todėl jos nariai gali laisvai dalyvauti pasaulietiškosose tikinčiųjų bendrijose.

Kuo Opus Dei tikinčiųjų veikla naudinga vyskupijai?

Opus Dei žmonės, būdami ištikimi savo pašaukimui, darbu ir visu gyvenimu prisideda prie dvasinės ir apaštališkos vyskupijos, kurioje veikia, gerovės. Kaip ir būdinga Opus Dei charizmai, jos tikinčiųjų įnašas į vyskupijos gerovę – o tą patį galima pasakyti ir apie daugumą katalikų – yra pasaulietinio pobūdžio, tai yra veikia šeimyninėje, kultūrinėje, ekonominėje, politinėje aplinkoje, kur Opus Dei tikintieji, būdami laisvi ir nepriklausomi kaip ir kiekvienas žmogus, stengiasi pilnai gyventi

pagal Evangeliją: tai yra tarnauti
kitiems dėl Dievo.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/lt-lt/article/opus-dei-
asmnine-prelatura/](https://dev.opusdei.org/lt-lt/article/opus-dei-asmnine-prelatura/) (2025-08-06)